

A KUTATÓI KÉSZSÉGEK SZEREPE AZ OKTATÓ–NEVELŐ MUNKA FEJLESZTÉSÉBEN

Vári Lászlóné

Eötvös József Általános Iskola, Békés

Kulcsszavak: kutatásalapú tanárképzés, utca matematikája, pedagógiai értékelés

A pedagógiai kutatás módszereinek elsajátítására és az elemi kutatói tevékenységnek a hétköznapi munkánkban való alkalmazására kaptunk lehetőséget, amikor pedagógiai értékelés szakos másoddiplomát szereztünk a Szegedi Tudományegyetemen. A képzés során felkészültünk arra, hogy mérőeszközöket, teszteseteket, kérdőíveket készítsünk, és ezek segítségével tudatosabban feltérképezzük az eredménytelenségeink okát, majd kihasználjuk a gyors beavatkozás lehetőségét.

A Békés Városi Eötvös József Általános Iskola igazgató helyettese vagyok. Matematikát és fizikát tanítok hetedik és nyolcadik évfolyamon. Iskolánk az erős szelekció eredményeképpen főként roma gyerekeket oktató intézmény. Nem csupán a tanulók alacsony tudásszintje, hanem érdektelensége, motiválatlansága is nehezíti a munkánkat.

Szaktervezésemben a matematikai tudásszintet meghatározó etnikai és egyéb háttérváltozókat vizsgáltam. Beigazolódtam, hogy a romák és nem romák matematikatudása között évről-évre növekszik a különbség. Azt is megállapítottam, hogy lényegesen kisebb a roma tanulók lemaradása hétköznapi feladatokban, mint a hagyományos matematikateszteseken. Ebből a kutatásból nőtt ki magát az „Utca matematikája” című program, amelyben a hétköznapi élethez kötődő fejlesztő gyakorlatokkal közelítjük egymáshoz a hátrányos helyzetű tanulók iskolai és mindennapi matematikatudását. Kiscsoportos fejlesztéssel, a gyermekek életkori sajátosságaihoz, játékigényéhez igazított feladatokkal el tudtuk érni, hogy nem romlott az osztályok gyengébb negyedének a teljesítménye, lelkesebben és eredményesebben vettek részt a matematikaórákon. Az elsajátított mérési módszerek és kutatási készségek annyiban jelentenek többletet, hogy számszerűen is ki tudjuk mutatni, ha munkánk eredményes volt, de azt is pontosan látjuk, ha nem érjük el céljainkat.

Tapasztalataink megerősítik, hogy az objektív mérés-értékelésnek be kell épülnie a pedagógusok munkájába. Iskolánk tantestületéből többen vállalkoztak arra, hogy egy belső továbbképzésen elsajátítják a tesztszerkesztés, a számítógépes adatelemzés alapjait, majd kidolgozták évfolyamonként matematikából és szövegértésből az év végi tudásszintmérő teszteket. Az elkészült mérőanyagok megfelelő jószágmutatókkal rendelkeznek, más iskolák is alkalmazták azokat tanulóiuk tesztelésére.

A pályakezdő pedagógus akkor tud ilyen módon tanítani, ha tanárrá képzése is hasonló elvekkel történik. Kutatómunkánknak ma még számos korlátja van. Legjelentősebbek az előrehaladott életkor, az idegen nyelv tudásának és a számítógépes ismereteknek a hiánya, valamint az idő, a pénz (pl. szoftverigény az adatelemzésekhez) és a ragaszkodás a „hagyományoshoz”. Úgy gondolom, ezek a nehézségek csökkennek, ha a tanárképzés reformja lehetővé teszi a – finn rendszerhez hasonló – kutatásalapú tanárképzés megszervezését.